

176**OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia 26 listopada 1997 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o terenowych organach rządowej administracji ogólnej.

1. Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 106, poz. 498) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 21, poz. 123), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 21 czerwca 1991 r. o zmianie ustawy o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 75, poz. 328),
- 2) ustawą z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368),
- 3) ustawą z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 106, poz. 498)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 54—58 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 21, poz. 123), które stanowią:

„Art. 54. 1. Wojewodowie ustalą i ogłoszą, do dnia 31 grudnia 1990 r., wykaz aktów prawa miejscowego, wydanych przez wojewódzkie rady narodowe i terenowe organy administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia wojewódzkiego przed dniem wejścia w życie ustawy, które zachowują moc obowiązującą.

2. Akty nie zamieszczone w wykazie, o którym mowa w ust. 1, tracą moc z dniem ogłoszenia tego wykazu.
3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przepisów prawa miejscowego wydanych przez rady narodowe miast: stołecznego Warszawy, Krakowa i Łodzi oraz prezydentów tych miast na zasadach określonych w art. 26 ustawy z dnia 20 lipca 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego (Dz. U. z 1988 r. Nr 26, poz. 183 i z 1989 r. Nr 34, poz. 178). Zakres obowiązywania tych przepisów ustalą i ogłoszą właściwe organy samorządu terytorialnego tych miast w trybie i na zasadach określonych w odrębnej ustawie.

Art. 55. 1. Osoby powołane na stanowiska wojewodów i wicewojewodów w trybie określonym w dotychczasowych przepisach — zachowują te stanowiska do czasu odwołania w trybie przewidzianym w art. 5 i 6.

2. Osoby powołane na stanowiska prezydentów i wiceprezydentów miast: stołecznego Warszawy, Krakowa i Łodzi w trybie określonym w dotychczasowych przepisach stają się z mocy prawa odpowiednio: wojewodą lub wicewojewodą warszawskim, krakowskim i łódzkim i zachowują te stanowiska do czasu odwołania w trybie przewidzianym w art. 5 i 6.

Art. 56. 1. Urzędy wojewódzkie, z wyjątkiem urzędów miast: stołecznego Warszawy, Krakowa i Łodzi, działające w dniu wejścia w życie ustawy, stają się urzędami wojewódzkimi w rozumieniu tej ustawy.

2. Do czasu ustalenia na podstawie art. 33 statutów urzędów wojewódzkich, które stają się urzędami wojewódzkimi w rozumieniu ust. 1, urzędy te działają w oparciu o dotychczasowe statuty, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Prezydenci miast: stołecznego Warszawy, Krakowa i Łodzi zorganizują, w terminie do dnia wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym, urzędy wojewódzkie w Warszawie, Krakowie i Łodzi.

Art. 57. W przypadku konieczności zmniejszenia zatrudnienia w urzędach wojewódzkich, o których mowa w art. 56, następuje to na zasadach określonych w przepisach ustawy o pracownikach urzędów państwowych dotyczących likwidacji urzędu. Osobom zwalnianym z urzędu przysługują również uprawnienia przewidziane dla pracowników zwalnianych w związku z likwidacją zakładu pracy.

Art. 58. Zobowiązania i wierzytelności wojewódzkich rad narodowych, powstałe po dniu 1 stycznia 1989 r., z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przejmuje Skarb Państwa.”,

- 2) art. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1991 r. o zmianie ustawy o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 75, poz. 328), który stanowi:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”,

- 3) art. 69 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368), który stanowi:

„Art. 69. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.”,

- 4) art. 3 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 106, poz. 498), który stanowi:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1996 r.”

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:

J. Tomaszewski

Załącznik do obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 1997 r. (poz. 176)

USTAWA

z dnia 22 marca 1990 r.

o terenowych organach rządowej administracji ogólnej.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.¹⁾ Zadania administracji rządowej w terenie wykonują:

- 1) wojewodowie i podporządkowane im organy, jako organy administracji ogólnej,
- 2) kierownicy służb i inspekcji oraz innych wojewódzkich jednostek organizacyjnych wykonujących, z upoważnienia wojewody, zadania i kompetencje określone w ustawach szczególnych,
- 3) terenowe organy administracji podporządkowane bezpośrednio ministrom, jako organy administracji specjalnej,
- 4) organy gminy oraz organy związków komunalnych (międzygminnych), jeżeli ustawy tak stanowią lub jeżeli wykonywanie zadań administracji rządowej wynika z zawartego porozumienia z organami administracji rządowej.

Art. 1a.²⁾ 1. Wojewoda jako organ rządowej administracji ogólnej, w szczególności:

- 1) kieruje pracą i zapewnia warunki działania rządowej administracji ogólnej w województwie, służb i inspekcji wojewódzkich oraz innych wojewódzkich jednostek i koordynuje ich pracę,
- 2) wykonuje nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie i na zasadach określonych ustawami,
- 3) wydaje decyzje w indywidualnych sprawach z zakresu administracji rządowej należących do jego właściwości,
- 4) na zasadach i w zakresie określonych ustawami reprezentuje Skarb Państwa oraz wykonuje uprawnienia i obowiązki organu założycielskiego wobec przedsiębiorstw państwowych,
- 5) wydaje wojewódzki dziennik urzędowy,
- 6) wydaje zarządzenia w sprawach należących do jego właściwości,
- 7) wykonuje inne zadania określone ustawami.

2. Wojewoda nie może być równocześnie przewodniczącym partii politycznej lub jej jednostki organizacyjnej.

Art. 2.³⁾ Wojewoda jest na obszarze województwa przedstawicielem Rządu.

Art. 3.⁴⁾ Wojewoda jest w postępowaniu administracyjnym organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do:

- 1) kierowników rejonowych urzędów rządowej administracji ogólnej,
- 2) organów samorządu terytorialnego w zakresie realizowanych przez te organy zleconych zadań administracji rządowej.

Art. 4. (skreślony)⁵⁾.

Art. 5. Wojewodę powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji.

Art. 6. 1. Zastępcą wojewody jest wicewojewoda.

2. Wicewojewodę powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek wojewody.

3. Wicewojewoda wykonuje zadania i kompetencje w zakresie określonym przez wojewodę. Jeżeli wojewoda nie może pełnić obowiązków służbowych, zakres zastępstwa rozciąga się na wszystkie zadania i kompetencje wojewody.

Art. 7. Wojewoda może, w formie pisemnej, upoważniać pracowników urzędu wojewódzkiego do załatwiania określonych spraw w jego imieniu, w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych.

Art. 8. 1. Wojewoda może powierzyć prowadzenie, w jego imieniu, niektórych spraw z zakresu swoich właściwości, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, organom gminy położonej na terenie województwa, a także kierownikom państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych funkcjonujących na obszarze województwa.

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 106, poz. 498), która weszła w życie z dniem 1 października 1996 r.

²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 1.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 4 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁵⁾ Przez art. 1 pkt 5 ustawy wymienionej w przypisie 1.

2. W szczególnych przypadkach wojewoda może powierzyć wykonywanie zadań, z wyjątkiem wydawania decyzji administracyjnych, innym właściwym jednostkom.

3.⁶⁾ Powierzenie, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze porozumienia. Porozumienie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym, chyba że w porozumieniu ustalono termin późniejszy.

Art. 9.⁷⁾ Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) ministrach — należy przez to rozumieć także kierowników urzędów centralnych oraz innych kierowników będących centralnymi organami administracji rządowej,
- 2) organach administracji specjalnej — należy przez to rozumieć kierowników będących terenowymi organami administracji rządowej, podporządkowanych bezpośrednio ministrom, oraz kierowników państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych lub ich oddziałów terenowych w zakresie realizowanych przez nich zadań administracji rządowej,
- 3) terenowych organach administracji rządowej — należy przez to rozumieć organy rządowej administracji ogólnej i specjalnej.

Rozdział 2

Wojewoda jako przedstawiciel Rządu

Art. 10. 1. Wojewoda jako przedstawiciel Rządu:

- 1)⁸⁾ określa, w dostosowaniu do miejscowych warunków, szczegółowe cele polityki Rządu na obszarze województwa oraz — w zakresie i na zasadach przewidzianych ustawami — koordynuje i kontroluje wykonanie wynikających stąd zadań,
- 2)⁸⁾ organizuje kontrolę wykonywania na obszarze województwa zadań administracji rządowej, określonych w ustawach,
- 3)⁸⁾ zapewnia i koordynuje współdziałanie wszystkich jednostek organizacyjnych administracji rządowej i samorządowej działających na obszarze województwa w zakresie zapobiegania zagrożeniu życia i zdrowia ludzi, zagrożeń środowiska, utrzymania porządku publicznego i bezpieczeństwa państwa, ochrony praw obywatelskich oraz zapobiegania klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zagrożeniom, a także zwalczania i usuwania ich skutków,
- 4) może przedstawiać pod obrady Rządu projekty dokumentów rządowych w sprawach dotyczących województwa,

5) reprezentuje Rząd na uroczystościach państwowych i w trakcie przyjmowania wizyt oficjalnych składanych w województwie przez przedstawicieli państw obcych,

6)⁹⁾ wykonuje i koordynuje zadania w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa wynikające z odrębnych przepisów,

7)⁹⁾ współpracuje z właściwymi organami innych państw w zakresie współpracy transgranicznej i międzynarodowej współpracy międzyregionalnej na zasadach określonych przez Ministra Spraw Zagranicznych.

2. Wojewoda jako przedstawiciel Rządu realizuje zadania zlecane przez Radę Ministrów.

Art. 11.¹⁰⁾ 1. Wojewoda na podstawie uprawnień określonych w art. 10 ma prawo wydawać zalecenia terenowym organom administracji rządowej, działającym na obszarze województwa, a w sprawach, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3, również organom gmin. O wydanych zaleceniach wojewoda niezwłocznie informuje właściwego ministra.

2. Właściwy minister może wstrzymać wykonanie zaleceń, o których mowa w ust. 1, wydanych organom administracji specjalnej i wystąpić o rozstrzygnięcie sprawy w trybie art. 44 pkt 3.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w zakresie zaniechania, ustalania i poboru, odraczenia i rozkładania na raty zobowiązań podatkowych.

4. Organy administracji specjalnej działające na obszarze województwa są obowiązane do:

- 1) uzgadniania z wojewodą projektów normatywnych aktów prawnych stanowiących przez te organy na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) zapewniania zgodności swoich działań z zaleceniami wojewody, o których mowa w ust. 1, a w przypadku niemożności ich realizacji — niezwłocznego informowania wojewody o występujących trudnościach,
- 3) składania informacji, a na wniosek wojewody — bieżących wyjaśnień w zakresie swojej działalności na obszarze województwa.

5. Organy administracji specjalnej oraz organy gminy w zakresie wykonywanych przez nie zadań administracji rządowej są obowiązane, z zastrzeżeniem odrębnych przepisów, przedstawiać wojewodzie, na jego żądanie, wyjaśnienia w każdej sprawie prowadzonej na obszarze województwa.

6. W sprawach, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3, wojewodzie przysługuje, niezależnie od uprawnień wynikających z odrębnych przepisów, prawo żą-

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 8 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 ustawy wymienionej w przypisie 1.

dania wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub służbowego wobec każdego pracownika administracji specjalnej, działającej na terenie województwa, który dopuścił się naruszenia prawa.

Art. 12.¹¹⁾ Wojewoda co najmniej raz na 6 miesięcy odbywa narady z organami administracji specjalnej działającymi na obszarze województwa, w celu uzgadniania działalności wszystkich organów administracji rządowej między sobą i z polityką Rządu. W uzasadnionych przypadkach do udziału w naradach mogą być zapraszane organy administracji specjalnej działające na obszarze województw sąsiednich.

Art. 13. Działające na obszarze województwa organy administracji specjalnej są obowiązane uzgadniać z wojewodą projekty swoich aktów prawnych o charakterze ogólnym oraz projekty innych aktów, jeżeli mają one ważne znaczenie dla realizacji polityki Rządu.

Art. 14.¹²⁾ 1. Wojewoda, z zastrzeżeniem ust. 2, może w szczególnie uzasadnionych przypadkach wstrzymać, na czas określony, czynności każdego organu prowadzącego egzekucję administracyjną. Przepisu art. 7 nie stosuje się.

2. Wstrzymanie przez wojewodę czynności organu prowadzącego egzekucję administracyjną obowiązków o charakterze pieniężnym może nastąpić na czas nie dłuższy niż jeden miesiąc.

3. O wstrzymaniu czynności egzekucyjnych, o których mowa w ust. 2, wojewoda niezwłocznie zawiadamia Ministra Finansów z podaniem przyczyn wstrzymania tych czynności.

Art. 15. W przypadku gdy nie dojdzie do uzgodnienia stanowisk wojewody i organów administracji specjalnej, sprawy sporne rozstrzyga Prezes Rady Ministrów.

Art. 16.¹³⁾ Wojewoda opiniuje powoływanie i odwoływanie kierowników będących w rozumieniu art. 9 pkt 2 organami administracji specjalnej, których zasięg działania obejmuje obszar województwa lub jego część, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

Art. 16a.¹⁴⁾ Wojewoda może wystąpić z umotywowanym wnioskiem o odwołanie kierowników będących w rozumieniu art. 9 pkt 2 organami administracji specjalnej. W przypadku nieuwzględnienia wniosku wojewody, minister właściwy do spraw administracji może wystąpić o rozstrzygnięcie sporu w trybie art. 44 pkt 3.

Art. 16b.¹⁴⁾ Wojewoda powołuje i odwołuje, w porozumieniu z właściwym ministrem, kierowników służb, inspekcji oraz innych wojewódzkich jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 1 pkt 2.

Art. 16c.¹⁴⁾ Kierownicy państwowych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw państwowych, państwowych jednostek organizacyjnych i agencji oraz ich oddziałów terenowych, udzielają wojewodzie, na jego żądanie, informacji o stanie jednostek, którymi kierują, oraz wyjaśnień dotyczących działalności tych jednostek.

Art. 16d.¹⁴⁾ 1. W stosunku do fundacji prowadzącej działalność na obszarze całego kraju, w zakresie działalności prowadzonej na obszarze właściwości miejscowej wojewody, wojewodzie przysługują uprawnienia wynikające z przepisów o fundacjach w stosunku do fundacji działającej na terenie jednego województwa. Uprawnienia te wojewoda wykonuje w porozumieniu z właściwym ministrem.

2. W stosunku do fundacji mających siedzibę na obszarze właściwości miejscowej wojewody przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 16e.¹⁴⁾ 1. W stosunku do spółek, w których Skarb Państwa posiada akcje lub udziały, właściwemu miejscowo wojewodzie przysługuje prawo:

- 1) opiniowania kandydatów na członków organów nadzorczych wyznaczanych przez reprezentanta Skarbu Państwa w tych spółkach,
- 2) zgłoszenia kandydata na członka organu nadzorczego spółki.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do spółek, których podstawowy zakres działania wykracza poza obszar województwa, na którego terenie znajduje się ich siedziba.

Rozdział 3

Współdziałanie wojewody z sejmikiem samorządowym

Art. 17.¹⁵⁾ 1. W sprawach istotnych dla rozwoju województwa, a w szczególności w sprawach polityki społecznej i gospodarczej oraz zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska, wojewoda współdziała z organami gmin, z sejmikiem samorządowym oraz ze związkami i stowarzyszeniami gmin.

2. Wojewoda zapewnia współpracę podległych sobie jednostek z jednostkami samorządu terytorialnego, ich związkami, stowarzyszeniami oraz jednostkami organizacyjnymi rządowej administracji specjalnej.

Art. 18. Wojewoda przedstawia sejmikowi, nie rzadziej niż dwa razy w roku, ogólną informację o swojej działalności, w tym w szczególności o wykonywaniu nadzoru nad organami samorządu terytorialnego w województwie.

Art. 19. 1. Wojewoda przedstawia sejmikowi do opiniowania projekty wydawanych przez siebie aktów prawa miejscowego, z wyłączeniem rozporządzeń porządkowych.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 10 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 1991 r. o zmianie ustawy o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 75, poz. 328), która weszła w życie z dniem 27 sierpnia 1991 r.

¹³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 12 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 13 ustawy wymienionej w przypisie 1.

2. Jeżeli sejmik samorządowy nie wyrazi opinii w sprawach, o których mowa w ust. 1, w terminie 14 dni, uznaje się, że sejmik nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia.

Art. 19a.¹⁶⁾ W celu rozwiązywania problemów o zasięgu przekraczającym możliwości lub obszar województw wojewodowie, po zasięgnięciu opinii wojewódzkich sejmików samorządowych, mogą zawierać porozumienia międzywojewódzkie.

Rozdział 4

Prawo miejscowe

Art. 20. 1. Wojewoda wydaje przepisy prawne powszechnie obowiązujące na terenie województwa lub jego części (prawo miejscowe) na podstawie upoważnień udzielonych w:

- 1) ustawach szczególnych,
- 2) art. 22 niniejszej ustawy.

2. Upoważnień do stanowienia aktów prawa miejscowego w ustawach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, udziela się, jeżeli przedmiotem regulacji mają być sprawy o charakterze techniczno-organizacyjnym albo sprawy szczegółowe, które ze swej istoty wymagają uwzględnienia warunków i potrzeb miejscowych lub częstych zmian w sposobie ich uregulowania.

Art. 21. Wojewoda wydaje przepisy prawa miejscowego w formie rozporządzenia (wykonawczego, porządkowego).

Art. 22. 1. W zakresie lub w przypadkach nie unormowanych w przepisach szczególnych, jeżeli jest to niezbędne do ochrony życia lub zdrowia obywateli, ochrony mienia, zapewnienia porządku publicznego, wojewoda może wydawać rozporządzenia ustanawiające na czas określony zakazy lub nakazy określonego w nich zachowania się (rozporządzenia porządkowe).

2. Rozporządzenia porządkowe mogą przewidywać za naruszenie ich przepisów kary grzywny, wymierzone w trybie i na zasadach określonych w prawie o wykroczeniach.

Art. 23. Rozporządzenia porządkowe wojewody przekazuje się niezwłocznie Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 24. 1. Rozporządzenia wojewody, z zastrzeżeniem art. 25 ust. 1 i 2, ogłasza się w wojewódzkim dzienniku urzędowym; dzień wydania dziennika jest dniem ich prawnego ogłoszenia.

2. Rozporządzenia wojewody wchodzą w życie po upływie 14 dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że ustawa szczególna lub same rozporządzenia stanowią inaczej.

Art. 25. 1. Rozporządzenia porządkowe wojewody ogłasza się przez ich publikację w środkach masowego przekazywania oraz w drodze obwieszczeń (plakatów) lub w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie. Rozporządzenia te wchodzą w życie z dniem takiego ogłoszenia.

2. W przypadkach kiedy z istoty regulacji zawartej w rozporządzeniu wojewody, wydanym na podstawie upoważnienia udzielonego w ustawie szczególnej, wynika, że zwłoka w wejściu w życie takiego rozporządzenia mogłaby spowodować nieodwracalne szkody lub poważne zagrożenie życia, zdrowia lub mienia obywateli, wojewoda może zarządzić ogłoszenie i wejście w życie takiego rozporządzenia w trybie i na zasadach określonych w ust. 1.

3. Rozporządzenia wojewody, o których mowa w ust. 1 i 2, podlegają także ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym; przepisu art. 24 nie stosuje się.

Art. 25a.¹⁷⁾ 1. Każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone przepisem prawa miejscowego, może — po bezskutecznym wezwaniu organu, który wydał przepis, lub organu upoważnionego do uchylenia przepisu w trybie nadzoru — zaskarżyć przepis do sądu administracyjnego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli w sprawie orzekał już sąd administracyjny i skargę oddalił.

3. W sprawie wezwania do usunięcia naruszenia stosuje się przepisy o terminach załatwiania spraw w postępowaniu administracyjnym.

4. Nie stwierdza się nieważności przepisu prawa miejscowego, jeżeli:

- 1) przepis ten utracił moc przed wydaniem wyroku przez Sąd,
- 2) skargę wniesiono po upływie roku od daty ogłoszenia przepisu w wojewódzkim dzienniku urzędowym,
- 3) naruszenie interesu prawnego lub uprawnienia nie było istotne.

5. Przepisy ust. 1—4 stosuje się odpowiednio do przepisów powszechnie obowiązujących, wydawanych przez terenowe organy administracji, o których mowa w art. 1 pkt 2¹⁸⁾.

Art. 26. 1. Wojewoda wydaje wojewódzki dziennik urzędowy.

2. W dzienniku, o którym mowa w ust. 1, ogłasza się:

¹⁷⁾ Dodany przez art. 63 pkt 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368), która weszła w życie z dniem 1 października 1995 r.

¹⁸⁾ W związku ze zmianą art. 1 wprowadzoną przez art. 1 pkt 1 ustawy wymienionej w przypisie 1 organy, o których była mowa w art. 1 pkt 2, są obecnie wymienione w art. 1 pkt 3.

¹⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 14 ustawy wymienionej w przypisie 1.

- 1) rozporządzenia wojewody,
- 2) akty Prezesa Rady Ministrów uchylające rozporządzenia i zarządzenia wojewody,
- 3) przepisy gminne w zakresie określonym odrębną ustawą,
- 4) inne akty prawne oraz informacje (obwieszczenia), jeżeli tak stanowią przepisy szczególne lub postanowi wojewoda,
- 5)¹⁹⁾ wyroki sądu administracyjnego uwzględniające skargi na akty prawa miejscowego.

3. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, zasady i tryb wydawania oraz rozpowszechniania dzienników, o których mowa w ust. 1.

4. Urzędy wojewódzkie i rejonowe prowadzą zbiory wojewódzkich dzienników urzędowych, dostępne do powszechnego wglądu.

Art. 27. Rada Ministrów ustala szczegółowy tryb i zasady postępowania w sprawach opracowywania, opiniowania i konsultowania projektów aktów ustanawiających przepisy prawa miejscowego oraz ich wydawania.

Rozdział 5

Urząd wojewódzki

Art. 28. 1. Aparatem pomocniczym wojewody jest urząd wojewódzki.

2. W urzędzie wojewódzkim tworzy się wydziały oraz inne równorzędne komórki organizacyjne, uwzględniając:

- 1) potrzeby i warunki miejscowe,
- 2) charakter zadań,
- 3) wymagania praworządnego, skutecznego i ekonomicznego funkcjonowania urzędu,
- 4) inne wymagania racjonalnego tworzenia struktur organizacyjnych.

3. W przypadkach uzasadnionych wymaganiami sprawnego działania urzędu, w wydziałach mogą być tworzone wewnętrzne komórki organizacyjne — oddziały, referaty lub samodzielne stanowiska pracy.

Art. 29. Wojewoda, w celu usprawnienia obsługi obywateli przez rządową administrację ogólną, może tworzyć delegatury jako zamiejscowe komórki organizacyjne urzędu wojewódzkiego.

Art. 30. 1. W przypadku uzasadnionym szczególnymi potrzebami organizacji pracy wojewoda może ustanowić swojego pełnomocnika do prowadzenia spraw w zakresie oznaczonym w pełnomocnictwie.

2. Jeżeli pełnomocnika ustanawia się na czas nieokreślony, powołanie i zakres pełnomocnictwa uwzględnia się w statucie urzędu wojewódzkiego.

Art. 31.²⁰⁾ Wojewoda wykonuje zadania przy pomocy wicewojewody, dyrektora generalnego urzędu wojewódzkiego, kierowników służb i inspekcji wojewódzkich, dyrektorów wydziałów oraz kierowników innych wojewódzkich jednostek organizacyjnych wchodzących w skład rządowej administracji ogólnej.

Art. 32. 1. Przy wojewodzie działa kolegium jako jego organ opiniodawczo-doradczy.

2. W skład kolegium wchodzi: wicewojewoda, dyrektor urzędu wojewódzkiego²¹⁾, dyrektorzy wydziałów i równorzędnych komórek organizacyjnych urzędu wojewódzkiego oraz inne osoby powołane przez wojewodę.

3. Do udziału w posiedzeniach kolegium zaprasza się przewodniczącego sejmiku samorządowego.

4. Tryb pracy kolegium określa statut urzędu wojewódzkiego.

Art. 33. 1. Organizację urzędu wojewódzkiego określa statut ustalany przez wojewodę w drodze zarządzenia.

2. Statut, o którym mowa w ust. 1, podlega zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw administracji.

3. Statut wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia.

4.²²⁾ Prezes Rady Ministrów określi ramowy statut urzędu wojewódzkiego, z uwzględnieniem zakresów działania ministrów określonych w odrębnych ustawach.

Art. 34. 1. Statut urzędu wojewódzkiego określa:

- 1) nazwę i siedzibę urzędu,
- 2) wykaz stanowisk dyrektorów wydziałów i ich zastępców oraz stanowisk równorzędnych,
- 3) wykaz wydziałów oraz innych komórek organizacyjnych urzędu,
- 4) zakresy działania wydziałów i innych jednostek organizacyjnych urzędu,
- 5) wykaz organów i jednostek organizacyjnych podporządkowanych wojewodzie lub przez niego nadzorowanych,
- 6) inne sprawy istotne dla organizacji i funkcjonowania urzędu.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 15 ustawy wymienionej w przypisie 1.

²¹⁾ Obecnie: dyrektor generalny urzędu wojewódzkiego — stosownie do art. 26 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 89, poz. 402), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1997 r.

²²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 16 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁹⁾ Dodany przez art. 63 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 17.

2. Zmiana statutu urzędu wojewódzkiego, polegająca na uzupełnieniu zakresów działania wydziałów lub innych równorzędnych komórek organizacyjnych urzędu o nowe zadania nałożone na wojewodę przepisami prawa, oraz aktualizacja wykazu jednostek podporządkowanych wojewodzie lub przez ten organ nadzorowanych — nie wymaga zatwierdzenia, o którym mowa w art. 33 ust. 2.

Art. 35. 1. Szczegółową organizację oraz tryb pracy urzędu wojewódzkiego określa regulamin ustalony przez wojewodę w drodze zarządzenia.

2. Statut oraz regulamin urzędu udostępnia się do powszechnego wglądu.

Rozdział 6

Rejonowe organy rządowej administracji ogólnej

Art. 36. 1. Kierownicy urzędów rejonowych wykonują określone w ustawach szczególne zadania i kompetencje rządowej administracji ogólnej.

2. Minister właściwy do spraw administracji, po zasięgnięciu opinii wojewodów, określa, w drodze rozporządzenia, siedziby i terytorialny zasięg działania urzędów rejonowych. Terytorialny zasięg działania tych urzędów nie może naruszać granic gmin.

Art. 37.1. Urząd rejonowy jest aparatem pomocniczym kierownika urzędu.

2. Komórkami organizacyjnymi urzędu rejonowego są oddziały, biura, referaty lub samodzielne stanowiska pracy.

3. Organizację urzędu rejonowego określa statut tego urzędu, nadany przez wojewodę.

4. Statut urzędu rejonowego zawiera ustalenia, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1—4 i 6.

5. Przepis art. 35 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 38. Kierownika urzędu rejonowego i jego zastępcę powołuje i odwołuje wojewoda.

Art. 39. Kierownik urzędu rejonowego może, w formie pisemnej, upoważnić pracowników podległego mu urzędu do załatwiania określonych spraw w jego imieniu, w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych.

Art. 40. 1. Kierownik urzędu rejonowego może, za zgodą wojewody, powierzyć prowadzenie niektórych spraw należących do jego właściwości, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, organom gminy położonej na obszarze działania urzędu, a także kierownikom państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych funkcjonujących na obszarze działania tego urzędu.

2. W szczególnych przypadkach wykonywanie zadań, z wyjątkiem wydawania decyzji administracyjnych, można powierzyć również innym właściwym jednostkom.

3.²³⁾ Powierzenie, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze porozumienia. Porozumienie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym, chyba że w porozumieniu ustalono termin późniejszy.

Rozdział 7

Kierownictwo i nadzór

Art. 41.²⁴⁾ Prezes Rady Ministrów:

- 1) kieruje działalnością wojewody jako przedstawiciela Rządu,
- 2) wydaje wojewodzie polecenia służbowe oraz sprawuje kontrolę zgodności jego działań z polityką Rządu.

Art. 42. 1. Organami nadzoru nad działalnością wojewody jako organu rządowej administracji ogólnej są Prezes Rady Ministrów i ministrowie.

2. Nadzór nad działalnością wojewody jest sprawowany na podstawie kryterium legalności oraz zgodności z polityką Rządu, a także rzetelności, sprawności i gospodarności.

Art. 43. 1. Rada Ministrów okresowo ocenia działalność wojewody jako organu rządowej administracji ogólnej oraz przedstawiciela Rządu.

2. Wojewoda przedstawia Radzie Ministrów sprawozdanie ze swojej działalności — w zakresie ustalonym przez ministra właściwego do spraw administracji, działającego z upoważnienia Rady Ministrów.

Art. 44. Prezes Rady Ministrów, oprócz wykonywania kompetencji nadzorczych wynikających z przepisów niniejszej ustawy i ustaw szczególnych:

- 1) uchyla rozporządzenia i zarządzenia wojewody niezgodne z ustawami oraz aktami wydanymi w celu ich wykonania,
- 2) może uchylać akty prawne wojewody, o których mowa w pkt 1, z powodu niezgodności tych aktów z polityką Rządu lub naruszenia zasad rzetelności, sprawności i gospodarności,
- 3) rozstrzyga sprawy sporne między wojewodą i ministrami.

Art. 45. 1. Minister właściwy do spraw administracji:

- 1) przedstawia projekty rozstrzygnięć w dziedzinie kierownictwa i nadzoru, należących do kompetencji Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów,
- 2) rozstrzyga sprawy sporne między wojewodami,

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 17 ustawy wymienionej w przypisie 1.

²⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 18 ustawy wymienionej w przypisie 1.

3)²⁵⁾ może określać, w drodze zarządzenia, zasady organizacji pracy wojewody oraz kierowanego przez niego urzędu.

2. Minister, o którym mowa w ust. 1, udziela wojewodzie pomocy fachowej w organizacji jego pracy oraz w pracy kierowanego przez niego urzędu.

3. Minister właściwy do spraw administracji ustala instrukcję kancelaryjną dla urzędów terenowych organów administracji rządowej.

Art. 46. 1. Ministrowie, w zakresie swoich właściwości, sprawują nadzór nad działalnością wojewody, stosując środki nadzoru określone w ustawach, a w szczególności uchylają, zmieniają lub stwierdzają nieważność decyzji wydawanych przez wojewodę, stosownie do przepisów o postępowaniu administracyjnym.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, ministrowie udzielają wojewodzie fachowej pomocy w realizacji zadań oraz określają techniczne zasady ich wykonywania.

Art. 47. Wojewoda wykonuje kierownictwo i nadzór nad kierownikami urzędów rejonowych, wykorzystując uprawnienia i kompetencje przewidziane w ustawach szczególnych oraz odpowiednie uprawnienia i kompetencje przysługujące Prezesowi Rady Ministrów i ministrom w stosunku do wojewody na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 48. Prezes Rady Ministrów ustala szczegółowy tryb kontroli rozporządzeń i zarządzeń wojewody.

Rozdział 8

Podział terytorialny

Art. 49. 1. Jednostkami zasadniczego podziału terytorialnego stopnia podstawowego są gminy.

2. Jednostką zasadniczego podziału terytorialnego dla wykonywania administracji rządowej jest województwo. Pomocniczą jednostką tego podziału jest rejon administracyjny, tworzony w trybie i na zasadach określonych w art. 36 ust. 2.

3.²⁶⁾ Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, gminy wchodzące w skład województw.

Art. 50. 1. Tworzenie i znoszenie województw, ustalanie i zmiana ich nazwy oraz ustalanie siedziby wojewody następuje w drodze ustawy.

2. Zmiana granicy województwa następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych wojewodów oraz gmin, których te zmiany dotyczą, a także po przeprowadzeniu

konsultacji społecznej wśród mieszkańców obszarów objętych zmianami.

3. Wykaz województw istniejących w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy określa załącznik do ustawy.

Art. 51.²⁷⁾ 1. Ustawy mogą przewidywać wprowadzenie terytorialnego podziału państwa do celów administracji specjalnej.

2. Podziały terytorialne, o których mowa w ust. 1, nie mogą naruszać granic jednostek podziału zasadniczego.

3. Ustalanie granic podziału do celów administracji specjalnej oraz zmian w tym podziale wymaga porozumienia z ministrem właściwym do spraw administracji.

Art. 52. 1. Ustalenie i zmiana nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego następuje w drodze zarządzenia^{27a)} ministra właściwego do spraw administracji, po zasięgnięciu opinii właściwej rady gminy.

2. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.^{27a)}

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 53. 1. Do właściwości wojewodów przechodzą określone w przepisach prawa zadania i kompetencje należące dotychczas do wojewódzkich rad narodowych oraz terenowych organów administracji państwowej o właściwości ogólnej i o właściwości szczególnej stopnia wojewódzkiego, jeżeli te zadania i kompetencje nie zostały przekazane, w odrębnych ustawach, organom samorządu terytorialnego lub innym organom.

2. Kierownicy urzędów rejonowych przejmują zadania i kompetencje terenowych organów administracji państwowej o właściwości szczególnej i ogólnej stopnia podstawowego, wykonywane z mocy ustaw szczególnych przez rejonowe organy administracji państwowej, jeżeli nie zostały one przekazane w odrębnych ustawach organom samorządu terytorialnego lub innym organom.

Art. 54. (pominięty)²⁸⁾

Art. 55. (pominięty)²⁸⁾

²⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 19 ustawy wymienionej w przypisie 1

²⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 20 ustawy wymienionej w przypisie 1.

²⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 21 ustawy wymienionej w przypisie 1.

^{27a)} Obecnie ustalenie i zmiana nazwy miejscowości następuje w drodze rozporządzenia ogłaszanego w Dzienniku Ustaw stosownie do zasad określonych w art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483), która weszła w życie z dniem 17 października 1997 r.

²⁸⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

Art. 56. (pominięty)²⁸⁾

Art. 57. (pominięty)²⁸⁾

Art. 58. (pominięty)²⁸⁾

Art. 59. Ustawa wchodzi w życie z dniem wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym²⁹⁾, z wy-

jątkiem art. 56 ust. 3, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia³⁰⁾.

²⁹⁾ Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191) ustawa o samorządzie terytorialnym weszła w życie z dniem 27 maja 1990 r.

³⁰⁾ Ustawa została ogłoszona dnia 6 kwietnia 1990 r.

Załącznik do ustawy z dnia 22 marca 1990 r.

WYKAZ WOJEWÓDZTW, ICH NAZW ORAZ SIEDZIB WOJEWODÓW

Lp.	Województwo	Siedziba wojewody	1	2	3
1	2	3			
1	warszawskie	miasto stołeczne Warszawa	25	nowosądeckie	Nowy Sącz
2	białkopodlaskie	Biała Podlaska	26	olsztyńskie	Olsztyn
3	białostockie	Białystok	27	opolskie	Opole
4	bielskie	Bielsko-Biała	28	ostrołęckie	Ostrołęka
5	bydgoskie	Bydgoszcz	29	pilskie	Piła
6	chełmskie	Chełm	30	piotrkowskie	Piotrków Trybunalski
7	ciechanowskie	Ciechanów	31	płockie	Płock
8	częstochockie	Częstochowa	32	poznańskie	Poznań
9	elbląskie	Elbląg	33	przemyskie	Przemysł
10	gdańskie	Gdańsk	34	radomskie	Radom
11	gorzowskie	Gorzów Wielkopolski	35	rzeszowskie	Rzeszów
12	jeleniogórskie	Jelenia Góra	36	siedleckie	Siedlce
13	kaliskie	Kalisz	37	sieradzkie	Sieradz
14	katowickie	Katowice	38	skierniewickie	Skierniewice
15	kieleckie	Kielce	39	stępskie	Stępsk
16	konińskie	Konin	40	suwalskie	Suwałki
17	koszalińskie	Koszalin	41	szczecińskie	Szczecin
18	krakowskie	Kraków	42	tarnobrzeskie	Tarnobrzeg
19	krośnieńskie	Krosno	43	tarnowskie	Tarnów
20	legnickie	Legnica	44	toruńskie	Toruń
21	leszczyńskie	Leszno	45	wałbrzyskie	Wałbrzych
22	lubelskie	Lublin	46	włocławskie	Włocławek
23	łomżyńskie	Łomża	47	wrocławskie	Wrocław
24	łódzkie	Łódź	48	zamojskie	Zamość
			49	zielonogórskie	Zielona Góra